

INFORMAČNÍ LISTY 130

www.sam95.cz

BŘEZEN

2013/1

Vychází 6 x ročně, pro členy SAM 95 Bohemia zdarma
Prezident: Vladimír KOSTEČKA
Pokladník: Vladimír HORÁK
Sportovní referent: Jan TÝC
Redakce IL: Petr VALTERA
Člen výboru: Ing. Jaroslav DRNEC Jiří HVĚZDA Petr SVOBODA

Petr Valtera

Úvodník

Tak Vás opět vítám nad stránkami Informačních listů. Oproti původnímu plánu má toto číslo malé zpoždění. Bylo to způsobeno mým pracovním zaneprázdněním. Ostatní čísla by měla vycházet v pravidelném intervalu.

Začínáme nový ročník, který jak pevně doufám bude neméně tak úspěšný, jako ten loňský. Tento rok je také důležitým rokem v činnosti klubu. Je nám už 20 let! Pubertu máme tedy úspěšně za sebou a krásná mladá léta před sebou. Záleží jen na nás všech jaká budou.

V dnešních IL bych rád upozornil na výzvu našeho předsedy V. Kostečky a pevně doufám, že spousta z Vás pomůže s pořádáním soutěže v květnu. Článek o reklamě je jiným pohledem na modelářinu a doufám, že zaujme. Dnešní model jsem si vypůjčil od „pana“ Čížka a vyprovokoval mě k tomu Jan Kypta. Berte to jako vzpomínku na těch uplynulých 20 let.

Vladimír Kostečka

Vážení kolegové

Je tomu právě dvacet roků, kdy Radoslav Čížek založil, SAM 95 Bohemia a nechal ho zaregistrovat v USA u Society of Antique Modelers. Náš klub vznikl jako mladší bratr SAMu 78, který už v naší republice existoval. Nabízí se otázka, proč v naší poměrně malé zemičce, druhý klub historiků. Odpověď je celkem jednoduchá. SAM 78, pořádal soutěže a setkání historiků pouze na Moravě a to při našem hladu po soutěžení, bylo přece jen trochu z ruky a dost by to naše létání prodražilo. Dále vidím ve vzniku našeho klubu jeden velký klad, a to, že jsme vytvořili SAMu 78 konkurenci a jak známo, konkurence vede ke zvýšení kvality. To se později ukázalo při účasti obou klubů na ME. SAM 78, získal několik pěkných umístění a stejně tak i náš SAM

OBSAH ČÍSLA:

ÚVODNÍK

VÁŽENÍ ČLENOVÉ

REKLAMA

SOUTĚŽE BŘEZEN-KVĚTEN 2013

POKRAČOVACÍ VĚTROŇ SLUKA

přivezl z ME několik umístění na prvním, druhém i třetím místě. SAM 78 oslavil svoje dvacetiny uspořádáním ME v Jeseníku. Bohužel, my takovou možnost zatím nemáme. Je tedy jen na nás, jak klubové dvacetiny oslavíme. Na květen, jsme naplánovali tří denní soutěž, s mezinárodní účastí, v rámci které bychom měli odlétat i další ročník Memoriálu Radoslava Čížka. Pozvánky jsme poslali přátelům ze Slovenska, Maďarska, Rakouska, Německa, Belgie, Itálie, Švýcarska a USA. Pokud nám svoji účast potvrdí, mělo by to být malé ME, které se bude jen trochu jinak jmenovat.

Pokud půjde vše, tak jak si představujeme, naše první mezinárodní soutěž by se měla uskutečnit ve dnech,

24. až 26. 5. 2013, na letišti Aeroklubu Kladno.

SAM 95 Bohemia slaví v tomto roce 20 let své existence!

S Aeroklubem, máme velice dobré vztahy a na jejich letišti se koná většina našich soutěží,

ať jsou pořádány SAMem, nebo LMK. Na vedení Aeroklubu jsme poslali žádost o poskytnutí jejich plochy a zázemí na dobu konání naší soutěže. Pokud naší žádosti vyhoví, tak by této akci mohlo zabránit jen něco nečekaného, nebo živelná pohroma.

Chtěl bych Vás všechny, o něco požádat. Pokud to bude jen trochu možné, zaříd'te si na tyto tři dny volno, abyste svoji účastí, přispěli ke zdárnému průběhu akce. Dále bych Vás chtěl požádat, abyste se v době, kdy se nebude, létat Vaše kategorie, zapojili jako časoměřiči, nebo pomohli jinak s organizací soutěže.

UPOZORNĚNÍ!!!

Po konzultaci se sportovním referentem o pravidlech pro kategorii Texaco, dochází ke změně pravidel pro palivovou nádrž. Původní znění: "Palivová nádrž musí být průhledná, kontrolovatelná včetně přírodní hadičky z vnějšku modelu." Opravte si prosím tuto větu, správné znění je: "Palivová nádrž musí být průhledná, kontrolovatelná včetně přírodní hadičky z vnějšku modelu a kalibrovaná na objem paliva vypočítaný dle tabulky".

Petr Valtera

Reklama

Snad každý ji zná, ať již z televize, či z různých médií. Taková všude přítomná věc, bez které snad již nemůžeme být a která občas i obtěžuje. Ale ruku na srdce, mnohdy nás přesvědčí, sáhneme do peněženky a pořídíme něco, co možná ani nepotřebujeme, nebo naopak pořídíme to, co již dlouho hledáme a jen jsme o tom nevěděli. Ale podívejme se na reklamu z hlediska

modelářského. Divné spojení? Možná ano, možná ne? Nicméně modelářská reklama tu byla, je a bude. Obecně lze reklamu charakterizovat jako jakoukoliv placenou i neplacenou formu propagace výrobku, služby, společnosti, obchodní značky nebo myšlenky. Reklama má několik cílů, tvorba zisku, zvýšení poptávky, posílení pozice na trhu nebo rozšíření distribuční sítě. Reklama má mnoho podob a můžete se s ní setkat v televizi, novinách, internetu, rozhlase ... prostě na všech možných i nemožných místech, která si jen dovedete představit. Reklama je vědou, oborem, jímž se zabývají vědecké kapacity, které hledají cesty k zákaznickově peněženke.

Pojďme ale trošku do historie a podívejme se na reklamu v době před bezmála 90 lety, kdy ještě byla modelářina v plenkách, balza tajemným materiálem a modely létali volně, bez jakéhokoliv zásahu pilota. Reklama, stejně jako dnes měla vliv i na život v tehdejší Československu. Byl to jeden z významných prostředků hromadné komunikace ovlivňujícím nejen hospodářství, ale také kulturní, technické, politické a další podmínky vývoje společnosti. Bohužel, nebo naneštěstí, reklamě tenkrát neunikli naši dědové listující časopisem Mladý letec.

Prošel jsem ročník 1937 a 1938, ovšem reklama té doby byla úplně jiná než dnes. Nebo ne? Mě přijde, že rozhodně byla! Řekl bych taková výstižnější, jednodušší, zajímavější, nápaditější ... Jen si srovnajte příklady reklamy z roku 1937 a dnešní, jenž naleznete v každém ze současných modelářských periodik. Rozdíl je patrný na první pohled. Chybí barvy, agresivita, nabízený sortiment je také jiný, ale na druhou stranu je cítit jistá nostalgie oněch špejlí, papíru a laku. Nejásějme, i zde se útočí na smysly čtenáře, potencionálního zákazníka,

at' již grafickým designem či psaným slovem.

Mezi nejznámější zadavatele inzerce té doby patřila samo-

zřejmě Masarykova letecká liga, jakožto vydavatel Mladého letce. Zde se objevili reklamy na I. Pražský sklad modelářských potřeb M. L. L., Praha VII., nebo jinak Pražský modelový sklad MLL., či ostatní prodejny modelářského materiálu patřící M.L.L. Jednou z mála vlaštovek byla reklama Fr. Šidla z Břevnova.

Po válce se reklama opět vrátila a objevila se celá řada modelářských výrobců či prodejců. IPRO, M. K. Moučka, Jaroslav Vyskočil, I. Severočeská letecko-modelářská prodejna, Modelářský závod BEZKYD a další.

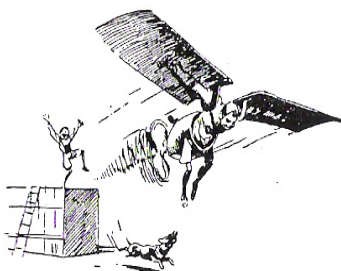
Samozřejmě v těch starých reklamách lze najít i něco trošku jiného. V skoro každé je adresa či kontakt, kde se ten či onen prodejce nacházel. Je to místo spjaté s modelářskou historií, kam tenkrát ti malý kluci spěchali pro ten svazek špejlí, aby si postavili svoje první éro.

Já se byl podívat v ulici U Akademie na Praze 7, kde se nacházel Pražský modelový sklad MLL. Bohužel jsem přišel o 90 let později, ale ta představa legendárního krámků a kluků koukajících do výlohy mě nadchla. Aspoň můžu říct, že jsem tam byl.

A jak jsme na tom dnes? Napíšeme si o tom za 50 let.

NÁM
MODELÁŘŮM
DOBŘE
RADÍ
A SLOUŽÍ
MOUČKA
PRAHA-
VINOHRADY
DROBNÝ PRODEJ
ZÁHŘEBSKÁ
KANCELÁŘ
FRANCOUZSKÁ
14.

Modeláře upozorňujeme na tyto novinky:

Aerodynamické zaprofilování kol („bačkory“) 1 pár Kč 5-90
Kuličková ložiska, místo korálku, zmenšují tření o 30% Kč 2-90
Přístroj na akrobacii, jež lze vmontovat do každého modelu. Akrobacie dosud vyzkouš.: přemet (looping), Immelmanova zatáčka, vývrtka atd.) Kč 15-
Podrobný plán Kč 1-20

Po zaplacení předem nebo na dobírku dodává

Pražský modelový sklad MLL., Praha VII., ul. U Akademie 7.

Soutěže BŘEZEN-KVĚTEN 2013

Letošní modelářská sezóna je opět nabitá a tak je zde stručný přehled soutěží historických modelů na období březen až květen 2013. Údaje byly převzaty z kalendáře SMČR.

16.3.

691 - HIA, HIB, HIC, letiště Slaný
MK Slaný, Jaroslav Hammer, Pražská 1415, 274 01 Slaný,
737 941 624, hanca.ticha@seznam.cz

17.3.

692 - historické volné A, B, C, Terezín
LMK Terezín, Josef Kubeš, Dr. Steinera 22, 272 01 Kladno,
737 164 138, j.kubes@centrum.cz

23.3.

693 - Memoriál M. Vydry a Z. Rychnovského, Pan. Týnec
LMK Praha 4, Antonín Tvarůžka, Severní VII 512/3,
141 00 Praha 4, 603 180 822, a.tvaruzka@volny.cz

31.3.

697 - HIA, HIB, HIC, Terezín
LMK Terezín, Josef Kubeš, Dr. Steinera 22, 272 01 Kladno,
737 164 138, j.kubes@centrum.cz

6.4.

698 - Memoriál M. Vydry a Z. Rychnovského, Pan. Týnec
LMK Praha 4, Antonín Tvarůžka, Severní VII 512/3,
141 00 Praha 4, 603 180 822, a.tvaruzka@volny.cz

7.4.

699 - AV-1-3, BV1-3, ARC, Hořice - Domoslavice
LMK Hořice, Jaroslav Vrabec, Jeřice 20, 508 01 Hořice,
731 412 573, vrabec.jar@seznam.cz

14.4.

702 - EHS-hromadný start, CRC-400, CRC-Open,
CRC-Atom, CRC-Clasic, Texaco, MK Lipence
Marcel Hladík, K Průhonu 381, 155 31 Praha 5,
777 286 667, info@modelklublipence.cz

21.4.

708 - HIA, HIB, HIC, Memoriál Franty Švarce, V. Dobrá
LMK Kladno, Miloslav Modr, Alešova 1108,
272 01 Kladno 2, 603 318 524, milamodr@seznam.cz

27. - 28.4.

710 - Lánský jarní historik 2013, Lány
MK Lány, František Brož, Karlovarská 180,
273 02 Tuchlovice, 721 661 803, frantabroz@seznam.cz

1.5.

711 - Plzeňský historik, Plzeň
(CRC-Classic, CRC-Atom, Texaco-50%paliva, OTMR-A,
OTMR-B), LMK Plzeň - Jižní sekce, Dr. Karel Slupský,
Skautská 4, 332 99 Plzeň, 606 872 667,
slupskykarel@seznam.cz

8.5.

719 - Texaco+hromadný start, Mýto-Kařízek
AMG Mýto, Petr Svoboda, Nad stadionem 347,
266 02 Králův Dvůr, 605 979 916

**SAM 95 BOHEMIA VÁS ZVE NA 1. MEZINÁRODNÍ SOUTĚŽ
HISTORICKÝCH RC MODELŮ, KTEROU POŘÁDÁ VE
SPOLUPRÁCI S LMK KAMENNÉ ŽEHROVICE, U PŘÍLEŽITOSTI
DVACÁTÉHO VÝROČÍ ZALOŽENÍ KLUBU.
SOUTĚŽ SE KONÁ 24.5. - 26.5. 2013
NA LETIŠTI AEROKLUBU Kladno**

PROGRAM

24.5.	08.00 - 10.30 10.45 - 17.30 18.00	Zahájení, přejímka modelů Soutěžní lety kategorií CRC - Classic, CRC - Atom Zakončení dne, vyhlášení výsledků
25.5.	09.00 09.30 - 17.30 18.00	Briefing Soutěžní lety kategorií CRC-E-HS, 1/2A Texaco, CRC-E-400, OPEN Zakončení dne, vyhlášení výsledků
26.5.	09.00 09.30 - 13.00 13.00 - 16.30 17.00	Briefing Soutěžní lety kategorie TEXACO Soutěžní lety kategorie ARC (Memoriál Radoslava Čížka) Zakončení soutěže, vyhlášení výsledků

Létá se podle pravidel SAM 95 BOHEMIA, platných pro roky 2013 - 2015.

Pravidla jednotlivých kategorií jsou ke stažení na stránkách:
www.sam95.cz, česky a anglicky. Zde také najdete formulář, na kterém se můžete
do soutěže přihlásit. Pokud budete potřebovat více informací, budou Vám
poskytnuty na adresách: vladimir.kostecka@seznam.cz, nebo
valtera.petr@gmail.com

Radek Čížek

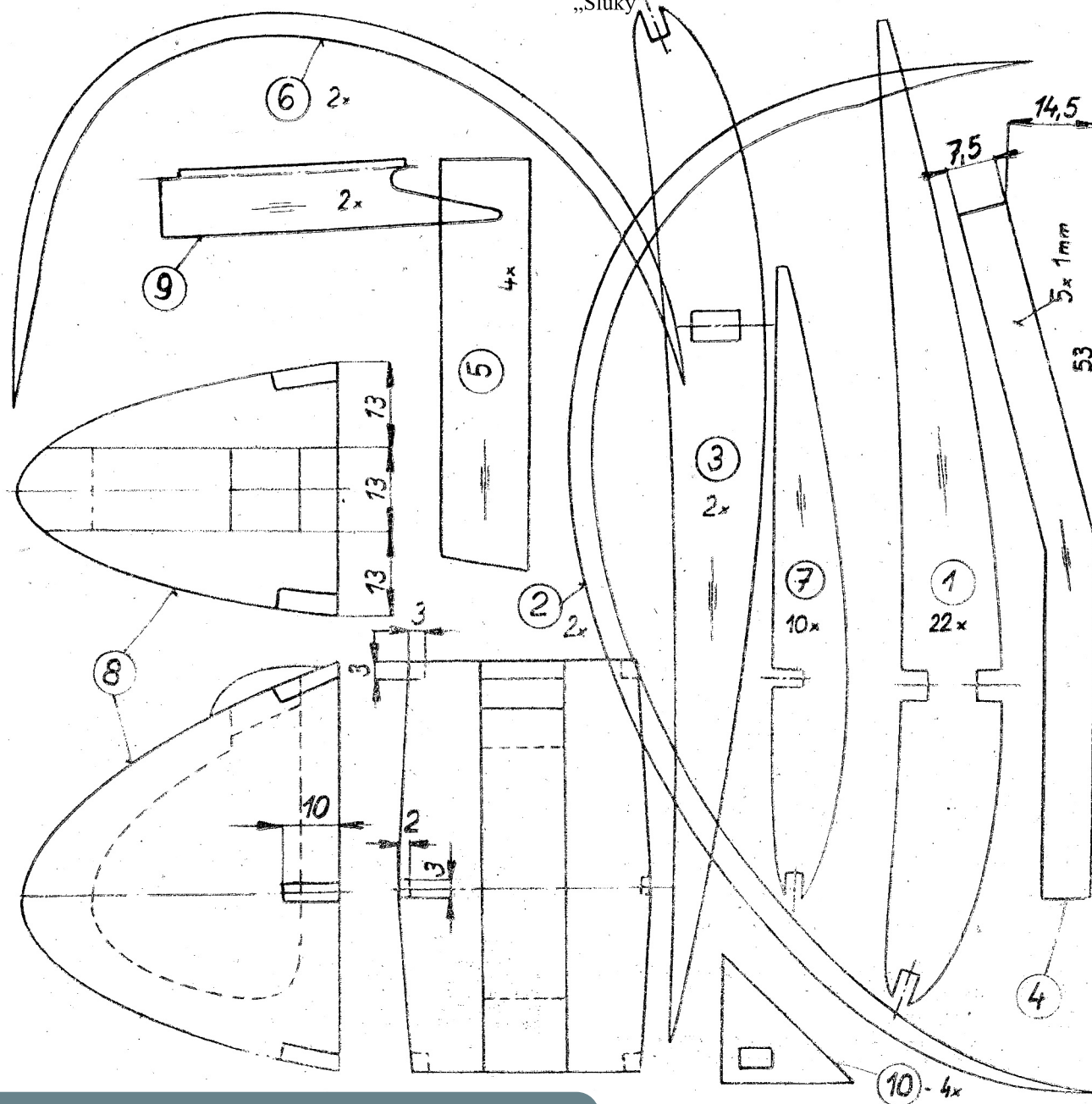
Pokračovací větroň Sluka

Abychom si připomněli R. Čížka, zakladatele a hlavního organizátora dění v našem klubu, a také výročí našeho klubu, vybral jsem do dnešních IL plánek otištěný v Leteckém modeláři 12/1950. Podnětem byl email od Jana Kypty, který napsal:

„Pet e, posílám Ti naskenovanou Sluku z roku 1948. M la by se jmenovat Sluka 1. V LM vyšla v ísle 12/1950, když p edtím byl vydaný plánek Sluky 2 ve vydavatelství Naše vojsko. Je to i s popisem a detaily 1:1. P i prohlédnutí plánu zjistíš, že je model má kratší trup a výškovka do malého "v". V listech nebyla nikdy zve ejn na.“

A proto tak činím a zde máte přepsaný článek z Leteckého modeláře z roku 1950 v plném znění, tak jak jej napsal Radek Čížek.

K nakreslení tohoto plánu mne přivedlo několik uměle slepených „Kání“ a dokonce i větroňů větších. Ono totiž je povážlivé stavět s mladými adepty letectví „F-401“ nebo „Vosu“, či ostatní tyčkové kluzáky a odtud rovnou skočit na výkonný větroň. Jsou výjimky, které potvrzují pravidlo, ale všeobecně to takhle dělat nemůžeme. Vždyť po stavební stránce je toho na takovém trupu školního kluzáku pramálo. Začne-li se stavět bez dozoru instruktora, pak můžete spatřit tvary trupů podobné jezevčíku přejetého autobusem. Snad tyto důvody a hlavně to, že dosud nemáme v této skupině školních modelů dostatečný výběr, dalo podnět k nakreslení „Sluky“.

VÝZVA

Žádám všechny pořadatele a účastníky soutěží klubu SAM 95 Bohemia, aby do redakce IL zasílali výsledkové listiny ze soutěží, které pořádali nebo kterých se zúčastnili. Tyto budou uveřejňovány na našem klubovém webu.

Scanované podklady z Leteckého modeláře budou zveřejněny na našem webu.

Tištěnou kopii článku můžou zájemci získat v redakci IL.

Mohu říci, že mi tento model splnil víc, než jsem očekával. Z letových vlastností nutno vyzdvihnout jeho stabilitu. Pevnost a tuhost konstrukce dovoluje létat v největší mizérii. Rozeberete-li si „Sluku“ na 4 díly, pak vězte, že budete mít docela malý balíček, pěkně skladný, nad kterým nebude průvodčí v elektrice kroutit hlavou, zda má požadovat zaplacení za zavazadlo.

Věřím, že vám „Sluka“ nebude dělat velké stavební potíže. Přece si však jejich stavbu rozebereme kvůli začátečníkům, pro které jest tento model určen.

Křídlo je jedonosníkové, samonosné, dělené, o stejné hloubce profilu. Vyřezaná a vyhlazená žebra **1** s profilem MVA 301 se zhotoví z 1 mm překližky, neb smrkového pásku 20/1,5 mm (Naše vojsko). Do přesných a správně hlubokých zářezů zasadíme v naznačených vzdálenostech spodní podélník nosníku (3/5), náběžnou lištu (3/5). Všechny tyto podélníky děláme asi o 1 cm delší ke středu křídla, které po zaschnutí zařízneme na správnou délku. Přehlédneme, zda není nosník prohnutý a necháme zaschnout. Obrousíme si odtokovou hranu, pilkou vyřízneme zářezy pro konce žeber. Potom přivážeme koncový oblouk z pedigu **2**, který jsme si předem hnětením v ruce ohnuli do potřebného tvaru.

Není-li pedig, vyrobíme zapícháním špendlíků do měkkého prkénka šablonu koncového oblouku, napaříme podélník 2/3 a ohneme do tvaru. Potom uděláme stejným způsobem ještě jeden oblouk a to tak, že při ohýbání jej přímo lepíme k prvnímu. Takto slepené necháme v šabloně zaschnout, pak vyjmeme a zabrousíme.

Střední žebro **3** připevníme pomocí předem připravené vyjímatelné spojky **4** z pásků 1 mm překližky, kterou vložíme mezi pásnice nosníku. Navlékneme krajní žebro, skloníme je o 7° a přilepíme přesně k šikmo zaříznutým koncům nosníku. Oboustranně přilepíme překližkovou stojinu **5** mezi první a druhé žebro, řídkce, ale pevně ovážeme nití a oboustranně přilepíme lišty trojúhelníkového průřezu (úhlopříčně říznutí 3/5) k 1 žeburu nosníku. Na náběžnou a odtokovou lištu přivážeme drátěné háčky a naklížíme překližkové výstužné trojúhelníky (15/15) k 1 žeburu a náběžné, eventuálně odtokové hraně.

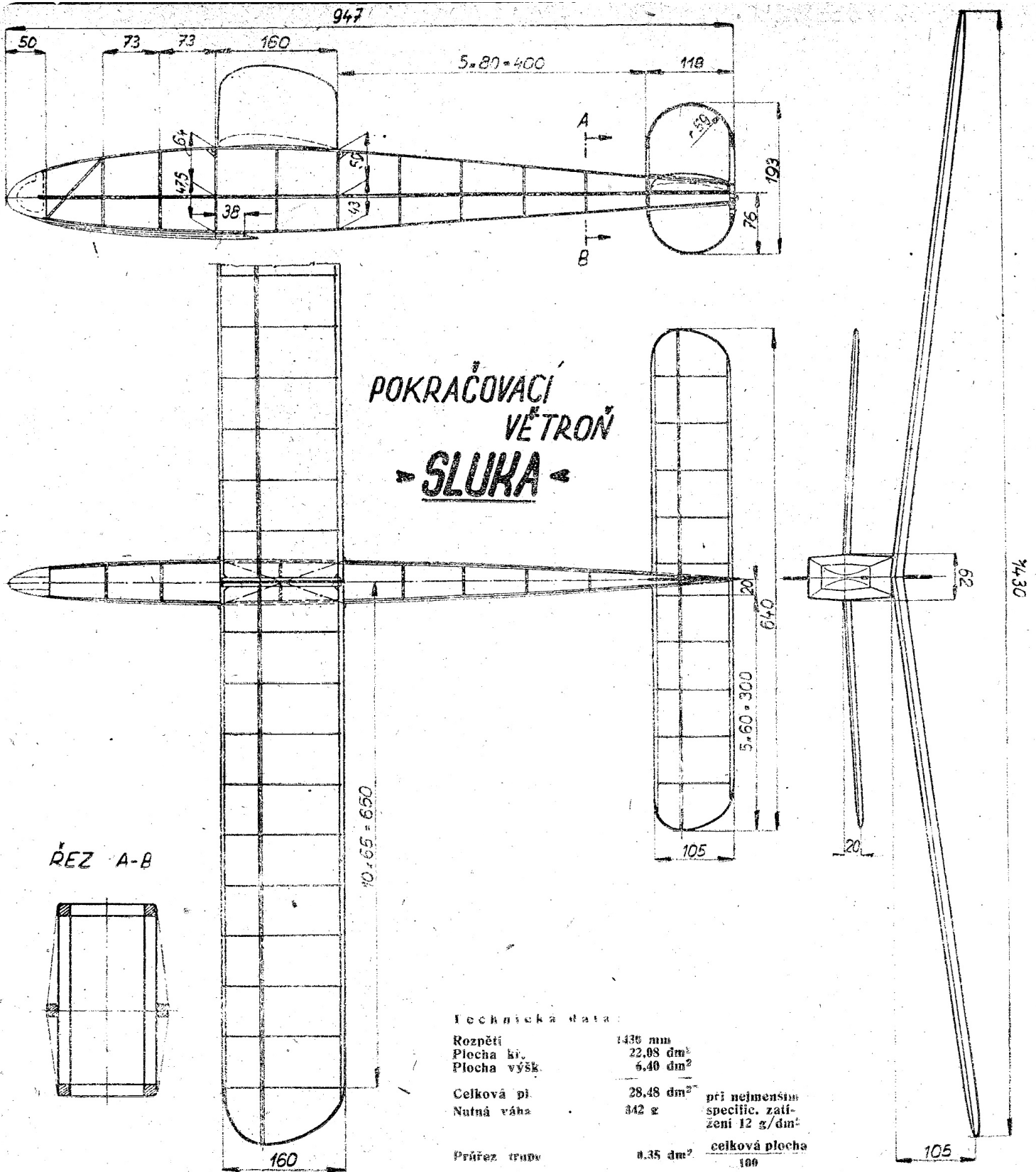
Znovu se přesvědčíme, zda nosník křídla není prohnutý, pak zařízneme konec nosníku u koncového oblouku, oba podélníky seřízneme na 2/5, omotáme lehce nití a přivážeme ke koncovému oblouku. Zbývá sklížit ob. žebro mezi podélníky nosníku na výšku přibroušenou 3/8 a zaklížit. Tyto vložky uděláme dlouhé 20 mm. Zaručují nám velkou tuhost křídla proti ohybu a jsou tedy důležitým článkem. Poslední věcí je vystužení krajního žebra. Provedeme podélníkem 2/3, který otačováním ostrou hranou zevnitř ohneme do patřičného tvaru (1 kus pro horní, 1 pro dolní část žebra). V místě nosníku naplocho zeslabíme a trochu zapilujeme, neb zařízneme do nosníku.

Podotýkám, že schránky pro spojku křidel musí být naprosto tuhá, neboť zachycuje síly, které vznikají ohýbáním křídla a které se přenášejí na podélníky nosníku do středu křídla.

Výškovku vyrobíme obdobně jako křídlo, s rozdílem, že nosník má jen jeden podélník 3/5 vložený na výšku zesponu do sníženého profilu Clark Y. Výškovka není dělená a provléká se otvorem v trupu, kde se přitáhne gumou. Koncové oblouky jsou označeny **6**, žebra **7**.

Trup je stavěn do šablony, kterou vytvoříme zapícháním špendlíků do obrysu trupu vykresleného v měřítku 1:1. Zevnitř vložíme vybrané podélníky 3/3, které uřízneme na obou stranách delší a rozepřeme stojinami – rovněž 3/3. Na tyto výstuhy můžeme použít i méně kvalitní podélníky a zbytky. Takto sestavíme celou bočnici, kterou necháme zaschnout. Zatím si vyrobíme ze smrkového prkénka díly pro hlavici, označené **8**. Prostřední pak vylehčíme. Splením vznikne schránka pro přítěž. Po zaschnutí opracujeme boky hlavice, vytvoříme zářezy 3/3 pro trupové podélníky. Vyjmeme bočnice ze šablony a vyrobíme stejným způsobem druhou. Zařízneme konce podélníků pro zapuštění do hlavice, vklízíme a pojistíme proti vypadnutí špendlíkem nebo gumou. Teprve po zaschnutí spojíme konce u kormidel lehce gumovým očkem a vložíme rozpěrky z méně hodnotných 3/3. Necháme trup zaschnout, pak vložíme směrovku, jež sestává ze dvou oblouků vytvořených jak popsáno u křídla, náběžné 3/5 a odtokové lišty 3/8. Na boky do osy trupu nalepíme podélník 3/3, který ke koncům obrousíme. Přistávací lyži zhotovíme lamelováním podélníků 3/3 přímo na trup, když jsme předtím vyztužily spodní díl trupu tak, že jsme vložili mezi rozpěrky vždy jednu navíc. Na konce lyže nalepíme příložky **9** a zařízneme konce podélníků 3/3 dle tvaru zářezu pro startovací háček. Poté polepíme spodní část trupu až za konec lyže kreslicím papírem. V místě upevnění křídla pod náběžnou a odtokovou hranu vlepíme do obrysu trupu překližkové vložky **10** s výřezy 3/5. Těmito otvory provlékneme podélník 3/5, dlouhý 75 mm a zalepíme jej. Totéž uděláme pod náběžnou hranou výškovky s výřezem pro podélník 3/3 dlouhý 35 mm. Na odtokovou lištu směrovky přivážeme drátěný háček pro zachycení upevňovací gummy pro výškovku. Do směrovky zalepíme nad i pod trup rozpěrku 3/3 pro polepování. Tím je celá kostra hotová. Zbývá jen celek obrousit smirkovým papírem a potáhnout papírem. Potažený model stejnosměrně nastříkáme vodou, necháme vypnout potah – ne prudce! (kamna, vařič)! Po zaschnutí potahu dobře nalakujeme impregnačním dukolakem. Spodek trupu lakujeme dvakrát.

Z úspěchů tohoto modelu nutno jmenovat prvá tři místa na školní soutěži v Kladně, všechna prvá místa na soutěži školních modelů v Dušníkách, několik předních míst v krajské soutěži v Mělníku, na soutěži v Hořovicích, Berouně a jinde.

Časy dosažené tímto modelem, je-li dobře postaven, se pohybují kolem 80 vt. z 50 m šňůry. Lze tedy tímto modelem splnit podmínku pro získání modelářského odznaku I. Stupně. Tento model vyhovuje podmínkám FAI. Stejně pak při létání na svahu budete s tímto modelem plně spokojeni. Ostatně postavte si „Sluku“ a poznáte nejlépe její spolehlivost. Pro úplnost uvádím, že dojde-li k dohodě s nakladatelstvím „Naše vojsko“, bude pláněk ve skutečné velikosti vydán.

Veškeré náměty, podněty a připomínky do IL zasílejte do redakce na adresu:

Petr VALTERA, Zd. Hofbauera 667, 273 51 Unhošť

valtera.petr@gmail.com

tel. 739 405 965

SKYPE: bedrichovi

Uvítám zejména plánky zajímavých historických modelů, případně informace ze stavby modelů, či použitých postupů, spalovacích motorů apod.

Vyšlo 11. března 2013.

Další číslo vyjde 30. dubna 2013.

Redakční uzávěrka bude 29. dubna 2013.